

עבודה בנושא בית שני – הערכה חלופית – 30%

מטלה א' – סיורים וירטואליים באתרים ארכיאולוגיים חשובים

הנחיות כלליות:

- א. את העבודה יש להגיש בקלסרום עד **לתאריך 30.07.22**
- ב. את העבודה **מכינים בזוגות מאותה כיתה**.
- ג. על העבודה להסתמך על לפחות כ-2 מקורות מדיע מחקריים (מאמרים, ספרים, אתרים מהימנים, ספרות חז"ל, **יוסף בן מתתיהו** וכו') מלבד וויקפדיה.
- ד. יש לצרף **רשימה ביבליוגרפית** (כותב הספר / מאמר, שם הספר / מאמר, מקום הוצאה, שם ההוצאה, שנת הוצאה ועמודים. אם מדובר באתר יש לכתוב את שם האתר והכתובת המדויקת של הדפים שנעזרתם בהם).
- ה. עבודה צריכה להיות בהיקף של **4 עמודים לפחות**. (גופן David 12 ברווח כפול).

1. לעיונכם 4 אתרים הסטורים המתוארים בעזרת סיורים וירטואליים:

שם האתר	הערות	קישור לסרטון
מצדה	סרטון חובה!	1. https://www.israelhayom.co.il/article/810919
	באנגלית, מומלץ להפעיל תרגום	2. https://www.youtube.com/watch?v=11iPrDv8aBE
הרודיון	סרטון חובה!	3. https://www.youtube.com/watch?v=YvunA6pGA8U
		4. https://www.youtube.com/watch?v=OwY22o3ZuTA&t=507s
	באנגלית, מומלץ להפעיל תרגום	5. https://www.youtube.com/watch?v=bV4I43_REGo
מערות	סרטון חובה!	6. https://www.youtube.com/watch?v=qbrQU7Sy-BA
מסתור		7. https://www.youtube.com/watch?v=IDAiO1RpRLQ
בשפלה		8. https://www.youtube.com/watch?v=Yvo8LL3jBDg
העיר ציפורי	סרטון חובה!	9. https://www.youtube.com/watch?v=sqLM9Jjtyvs

- ניתן להעזר ומומלץ לצפות בפרק 9 מתוך הסדרה "והארץ הייתה תוהו ובוהו" הדרן בנושא.
להלן הקישור לפרק 9 "רומא וירושלים" <https://www.youtube.com/watch?v=2p-HqgfZR08>
  - בסוף המסמך מצורף נספח ביבליוגרפיה מומלצת לשימושכם.
2. צפו בכל ארבעת הנושאים/סיורים, סרטונים מס' 1,3,6,9 (צפייה חובה). מתוך שלושת הנושאים/סיורים ראשונים – מצדה/ הרודיון/ מערות מסתור בשפלה. בחרו בסרטון של נושא/סיור **אחד** המוערך בכס עניין וענו השאלות הבאות:
  3. הסבירו מדוע בחרתם בסיור (בסרטון/נים אלו). מה היה מקור העניין המרכזי שהסיור הווירטואלי עוסק בו. צרפו **תמונה** או שתיים מרשת האינטרנט שמציגה את האתר או הסיור הנבחר. כמו כן ציינו שני פרטים מהסרטון שצפית בו שעורר בכס עניין מיוחד.

4. הסבירו מדוע הוקם האתר שבחרתם בו – למה הוא שימש, מה היו המטרות להקמתו, מי הקים את האתר, ומתי הוא הוקם.
5. ספרו על ההתקוממות הקשורה לאתר שנבחר על ידכם: תאריכים, אזור גיאוגרפי, הסיבות שהביאו למרד/התקוממות ומטרותיו. הכוחות השונים והצדדים שנטלו בו חלק. הסבירו את הקשר בין האתר ההיסטורי שבו התמקדתם לבין ההתקוממות.
6. צפו בסרטון העוסק בעיר ציפורי (סרטון מס' 9) וענו על הסעיפים הבאים:
  - א. הציגו את העיר ציפורי בתקופת בית שני: אופי תשביה, פרנסתם ומצבם הכלכלי.
  - ב. ערכו השוואה בין העיר ציפורי העתיקה ובין האתר שבחרתם בסעיפים הקודמים.קריטריונים (תבחינים) להשוואה: מי בנה את האתרים, אופי התושבים, כיצד פעלו התושבים בזמן ההתקוממות (מרד) מה התרחש לתושבי האתר שבחרתם לאחר ההתקוממות בהשוואה לתושבי ציפורי.
- ג. הסבירו במי הייתם מצדדים אם הייתם חיים בתקופת אחת ההתקוממות שליוו את ימי בית שני בתושבי ציפורי או בתושבים של אחד האתרים/סרטונים שבחרתם. נמקו את תשובתכם.
7. שאלת בונוס, צרפו מקור היסטורי מילולי או חזותי העוסק באחד האתרים (מצדה, הורדיון, מערות מסתור) והציגו אותו בקצרה.

רשימה ביבליוגרפית מומלצת, יש מקורות נוספים שניתן להשתמש ואינם מופיעים

8. מקורות ראשוניים: יוסף בן מתתיהו:
9. - קדמוניות היהודים, מוסד ביאליק, תרגום אברהם שליט.
10. - תולדות מלחמת היהודים עם הרומאים, מומלץ בתרגום של ליוה אולמן בהוצאת כרמל.
11. - נגד אפיון, בתרגום אריה כשר, הוצאת מרכז זלמן שזר.
12. - חיי יוסף, יד יצחק בן צבי, תרגום דניאל שוורץ.
13. - ספר מקבים א, בתרגום אוריאל רפפורט, יד יצחק בן צבי.
14. - ספר מקבים ב, תרגום דניאל שוורץ, יד יצחק בן צבי.
- 15.
16. ספרי מחקר:
17. המדינה החשמונאית
18. - עמית דוד, אשל חנוך, ימי בית חשמונאי, סידרת עידן, 19, הוצאת יד יצחק בן צבי.
19. - שטרן, מנחם, יהודה החשמונאית בעולם ההלניסטי, הוצאת זלמן שזר. פרקים בהיסטוריה מדינית
20. של המדינה החשמונאית מימי יונתן ועד לחיסולה בידי רומא.
21. הורדוס
22. -כשר אריה ואליעזר ויצטום, הורדוס: מלך רודף ורודף (מחקר פורץ דרך המשלב שני חוקרים):
23. היסטוריון ופסיכיאטר) יד יצחק בן צבי.
24. - שליט אברהם, הורדוס, הוצאת מוסד ביאליק.
25. יהדות בעולם ההלניסטי
26. -כשר אריה, אדום, ערב, וישראל: יחסי יהודים ועמי הספר בתקופה ההלניסטית, יד יצחק בן צבי.
27. -כשר אריה, כנען, פלשת יוון וישראל: יחסי יהודים והערים ההלניסטיות בתקופת בית שני, יד יצחק בן צבי.
28. -לוי ל' ישראל, יהדות ויוונית: עימות או מיזוג, מרכז זלמן שזר. (הספר דן בהשפעת התרבות
29. ההלניסטית, דפוסי החיים היהודים בא"י ובתפוצות למן כיבושי אלכסנדר ועד התקופה ההלניסטית).
30. -צ'ריקובר אביגדור, היהודים והיוונים בעולם ההלניסטי, דביר (היסטוריה פוליטית, חברתית,
31. מדינית ותרבותית של היהודים והיוונים בתקופה ההלניסטית).
32. ספרים נוספים בתקופת בית שני
33. -אלון גדליהו, תולדות היהודים בארץ ישראל בתקופת המשנה והתלמוד, הקיבוץ המאוחד (הספר
34. עוסק בתקופת דור יבנה עד למלחמת בר כוכבא).
35. -כשר אריה, המרד הגדול, מרכז זלמן שזר.
36. -פלוסר דוד, מגילות מדבר יהודה והאיסיים, משרד הביטחון, האוניברסיטה המשודרת.
37. שוורץ דניאל, מחקרים בתולדות ישראל בתקופת בית שני.
38. ההיסטוריה של ארץ ישראל, כרכים 3 – 4, הוצאת יד יצחק בן צבי
39. כרך 3: התקופה ההלניסטית ומדינת החשמונאים. כרך 4: שלטון רומי.